

Monumenten op Aruba

Wat is een monument en wanneer wordt een gebouw een monument?

Een monument is een onroerend goed, bijvoorbeeld een oud gebouw, dat belangrijk is door de historische waarde. Het laat zien hoe er vroeger gebouwd werd. Ook huizen en objecten, zoals bruggen, wegen, bomen en pleinen kunnen tot monument verklaard worden, bijvoorbeeld vanwege de schoonheid van de constructie. Een monument heeft ook een volkskundige, artistieke, wetenschappelijke, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde.

Door het bekijken van monumenten kun je een indruk krijgen van hoe de mensen vroeger woonden en leefden en wat ze vroeger mooi vonden.

Monumenten vertellen iets van de geschiedenis van een land, de cultuurgeschiedenis en de geschiedenis van de architectuur. Achter elk woonhuis of gebouw schuilt een interessant verhaal.

Volgens de regels kan een gebouw pas als een monument erkend worden als het minstens 50 jaar oud is.

De bescherming, de instandhouding, het onderhoud en het herstel van monumenten wordt samen monumentenzorg genoemd.

Als een gebouw onder beheer is van de Stichting monumentenfonds (SMFA) betekent dit dat deze organisatie ervoor zorgt dat het gebouw wordt opgeknapt en onderhouden.

Gerestaureerde monumenten maken het landschap of stadsbeeld uniek, herkenbaar, interessant en aantrekkelijk.

Monumenten op Aruba

Op Aruba hebben we een heleboel monumenten verspreid over het hele eiland. Op Aruba vond men het belangrijk te weten hoeveel monumenten Aruba heeft en waar ze zijn. In 1966 is er een begin gemaakt met een inventarisatie. En in 1976 is men verder gegaan met dit onderzoek onder leiding van meneer Temminck Groll.

De overheid heeft in 1998 een aantal experts gevraagd de monumenten van Aruba

te onderzoeken. Er is toen gewerkt aan een lijst van monumenten die beschermd moeten worden. Dit is een lange lijst geworden met 350 objecten. Van woonhuizen tot cunucuhuizen en complexen/structuren.

Bij dit onderzoek is veel aandacht geschonken aan leemarchitectuur (zoals *Cas di torto*). Het grootste deel van deze lijst, die is samengesteld in 1999, bestaat uit woonhuizen, zoals bijvoorbeeld eenvoudige cunucuhuizen gemaakt uit bouwmaterialen als breuksteen, gestort beton en blokki's.

Enkele voorbeelden van monumenten op Aruba zijn: de Commandeursgraven te Seroe Patrishi en Ponton, het gerechtsgebouw aan de J.G. Emanstraat # 51, enkele woonhuizen in de Wilhelminastraat en het Eloy Arends-gebouw in de Wilhelminastraat en Hotel Colombia in de Zoutmanstraat, Fort Zoutman/Willem III toren, de kleine Protestantse kerk in de Wilhelminastraat en het Ecury huis in de schelpstraat, de Kalkoven (1892) in Ranchostraat. Het oude bibliotheekgebouw in de Wilhelminastraat (gebouwd in 1888). Goudmijnruines te Balashi en Bushiribana. En zo zijn er nog meer.

Organisaties

Er zijn verschillende organisaties op Aruba die zich bezig houden met de bescherming van monumenten. Onder de minister belast met Cultuur vallen Monumentenbureau (1996) en de Stichting Monumentenzorg (1985). Daarnaast en onafhankelijk bestaat de Stichting Monumentenfonds (1997).

Restauratie

Het opknappen van bijvoorbeeld oude gebouwen wordt restaureren genoemd. Dit kost heel wat geld en moet worden gedaan door mensen die heel wat kennis hebben van zaken. Restauratie is duurder dan het bouwen van een nieuw pand. Restauratie van monumenten wordt gedaan met subsidies, geld van de overheid en andere internationale instanties.

Meer informatie kun je ook opvragen bij het Monumentenbureau, Schelpstraat 36-38, telefoonnummer # 583 5938. Zie ook de verschillende kalenders van de Stichting Monumenten bij Dept. Arubiana van de bibliotheek of de website van de stichting <http://www.monumentenfondsaruba.com/>.

Literatuur:

- Documentatiemap 'Monumenten', Dept. Arubiana
- Monumenten, nr. 12 december, 2000
- A pictorial resume of natural and cultural monuments of Aruba
- Monumentenzorg / Yvonne Webb-Kock (Arubaans akkoord)
- Website: <http://www.monumentenfondsaruba.com/>

